שיהו חולצות ולא מתייבמות לא הספיקו לגמור את הדבר עד שנטרפה השעה א"ל רשב"ג מה נעשה להם לצרות הראשונות מעתה אי אמרת בשלמא עשו היינו דקאמר מה נעשה אלא אי אמרת לא עשו מאי מה נעשה אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא לצרה עצמה ומה נעשה הכי קאמר הנך צרות דב"ה לב"ש היכי נעביד להו ליחלצו מימאסי אגרייהו וכי תימא לימאסן [1]דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום ת"ש [6]דא"ר טרפון [3]תאבני מתי תבא צרת הבת לידי ואשאנה אימא ואשיאנה והא תאבני קאמר לאפוקי מדרבי יוחנן בן נורי ת"ש מעשה בבתו של רבן גמליאל שהיתה נשואה לאבא אחיו ומת בלא בנים ויבם רבן גמליאל את צרתה ותסברא רבן גמליאל מתלמידי ב"ש הוא אלא שאני בתו של רבן גמליאל דאילונית הואי היא מדקתני סיפא אחרים אומרים בתו של רבן גמליאל אילונית היתה מכלל דתנא קמא סבר לאו אילונית היתה הכיר בה ולא הכיר בה איכא בינייהו ואיבעית אימא כנס ולבסוף גירש איכא בינייהו איבעית אימא יש תנאי בביאה איכא בינייהו מתיב רב משרשיא [3]מעשה בר' עקיבא שליקט אתרוג באחד בשבט ונהג בו ב' עשורין אחד כדברי ב"ש ואחד כדברי ב"ה ש"מ עשו ר' עקיבא גמריה אסתפק ליה ולא ידע אי ב"ה באחד בשבט אמור או בט"ו בשבט אמור מתיב מר זוטרא [7]מעשה וילדה כלתו של שמאי הזקן ופיחת את המעזיבה וסיכך על גבי מטה בשביל קטן ש"מ עשו התם הרואה אומר לאפושי אויר קעביד מתיב מר זוטרא [8]מעשה בשוקת יהוא שהיתה בירושלים והיתה נקובה למקוה וכל טהרות שהיו בירושלים נעשים על גבה ושלחו בית שמאי והרחיבוה שבית שמאי אומרים עד שתיפחת ברובה ותנן [9]א עירוב מקואות כשפופרת הנוד בעובייה ובחללה כשתי אצבעות חוזרות למקומן שמע מינה עשו התם הרואה

שיהו חולצות. וינשאו לשוק בהכשר לדברי הכל: **מה נעשה לצרות הראשונות.** שנתייבמו וביטלה ממזרים אם נגמור הלכה אלא יתייבמו: **לצרה עצמה.** ואלרות דב"ה שנישאו לשוק קלי והלי ומאי נעשה לאו אבנים קלי להא אפי' לב"ש כשריס לקהל אלא אלרה עצמה: **רבי טרפון.** מתלמידי ב"ש היה: **מתי תבא צרת הבת.** מאחי לידי: **ואשאנה.** אייבם אותה כדברי ב"ש: **ואשיאנה.** לשוק כדברי ב"ה: **והא תאבני קאמר.** ואם כב"ה מה חידוש כ"ע הכי נהגו: **לאפוקי מדר' יוחנן בן נורי.** דאמר תקנתא דחולצות: **מתלמידי ב"ש הוא.** בתמיה והלא מבני בניו של הלל הוא: **אילונית היתה.** ותנן[1] אי שנמצאו אילונית צרותיהן מותרות: ה"ג **הכיר בה ולא הכיר בה ולא הכיר בה ביבמתו.** ול"ג אלא לת"ק דוקא דלא הכיר בה הוא דהוי מקום טעות אבל הכיר בה צרתה אסורה ולאחריס אפי' הכיר בה מותרת דקתני היתה ולא קתני נמצאת: **כנס ולבסוף גירש איכא ביבמתו.** לת"ק על ידי שגירש אחיו את בתו קודם מיתה אע"פ שכבר כנס הנכרית והיו צרות זו על זו מותרת הואיל וגירש את הערוה לבסוף ולאחריס הואיל וכנס את הנכרית קודם גירושין דערוה אסורה. אלא בתו של ר"ג אילונית היתה: **יש תנאי בביאה.** הכונס אשה על תנאי שאין עליה מומין או נדרים ונמצא שיש עליה לת"ק מהני תנאי והוי מקום טעות ותנאי היה לו לאחיו של ר"ג בבתו ולא נתקיים הילכך לאו אשתו היא וצרתה מותרת ואחריס סברי דאין תנאי מועיל בביאה דכיון דבעיל אחולי אחיל כדאמרינן בכתובות בהמדיר (ד' עג.) אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אלא משום דאילונית היתה: **באחד בשבט.** ושנה שניה הנכנסת לשלישית היתה ונהג בה שני עשורין מעשר שני כב"ה דאמרי ט"ו בשבט ר"ה לאילנות ואכתי שניה היא ומעשר עני כב"ש דאמרי בא' בשבט ר"ה לאילנות ושלישית היא: **מעזיבה.** טיח טיט שעל התקרה: **בשביל קטן.** דסבירא לי' לשמאי קטן הצריך לאמו חייב בסוכה: **שוקת.** אבן חלולה שתחת צנור המקלח מים מן ההר והיתה נקראת שוקת יהוא: **נעשים על גבה.** מטבילים בתוכה ואין בה מ' סאה אבל מקוה שלם היה במים שבצדה ומתערבין ממעיין השוקת[2] דרך נקב כשפופרת הנוד: **הרחיב לו אם הנקב.** הרחיבו ופיחתו רובה לערב המקוה יפה: **עירוב מקואות.** מקוה חסר שבצד מקוה שלם ומתערבים המים דרך חריץ ונקב. ושיעור הנקב לצרף המקואות ולהכשיר החסר: **כשפופרת הנוד.** קנה שנותנים בפי הנוד שיהא שיעור חצי החריץ כעוביה וחללה של שפופרת דהיינו כשתי אצבעות: **החוזרות למקומן.** מתהפכות בחצי הנקב בריוח. והיינו כבית הלל אבל לבית שמאי עד שתפחת רובה: הרואה

רומו כקליפת השום וברוחב שפופרת ולא סגי בטופח להטפיח ובנקובה זו לזו ומפסיק הכותל משמע דצריך מים כשפופרת ועוד דאם אין במים הבאים דרך הנקב אלא טופח להטפיח אין כאן נקב רוחב מים כשפופרת שאין הנקב מרובע אלא עגול כדקאמרינן כשתי אצבעות חוזרות למקומן אלא ודאי נקב מלא בעינן וכשצפין למעלה סגי בקליפת השום כרוחב שפופרת ונראה לר"י דההיא דנטוק וקטפרס לא לענין חיבור מקואות איירי אלא לענין השקה דאם יש כאן מים טמאים ומשיקן בנהר ומחברן ע"י נטוק וקטפרס ומשקה טופח אין חיבור אבל בטופח להטפיח הוי חיבור והשתא הוי לטהרה דומיא דלטומאה ובהדיא מיתנייא לענין השקה במס' טהרות בסוף פרק שמיני ובריש פרק שני דגיטין (דף טז. ושם) מסיק עלה דלמא לענין מקואות ורבי יהודה היא מכלל דעד השתא לא הוי מוקי לה לענין מקואות והשתא נמי דמוקי לה לענין מקואות מוקי לה דוקא כר' יהודה אבל לרבנן לא הוי חיבור בטופח להטפיח ולר' יהודה נמי טופח להטפיח לא הוי חיבור אלא משום גוד אחית כההיא דאם היו רגליו נוגעות במים דאיירי בה רבי יהודה אבל היכא דלא שייך גוד אחית כמו בקרקע שוה לא הוי טופח להטפיח חיבור אלא בעי מים צפים כקליפת השום וכן משמע דנפרלו זה לתוך זה על רוס כקליפת השום אתי כרבי יהודה דהוכר שם בריש מה שקשה על זה בכל שאר הדבור פרשנו פרק שני דגיטין ואין להאריך כאן:

אמר

דשכן היא עלמה מתחללת וי"ל דלר' יהושע איצטריך היא תועבה ואין בניה תועבין דלא תימא בניה תועבין משום דכתיב בה טומאה כעריות ואפי' לרבנן דרבי יוסי בן כיפר דמוקמי לה (לעיל ד' יא:) אסוטה הא אמרן דאין מקרא יוצא מידי פשוטו ואפילו למ"ד כין דאיתעקר איתעקר מ"מ איצטריך היא תועבה דלא תימא אמחזיר גרושתו נמי קאי ועוד דאיצטריך ליה היא לטעוטי דלא תדרוש מלשון תועבה שבניה תועבין וקא קשה דקאמרי' לקמן דבעו מר' יהושע בני ברות דב"ש לב"ש מהו לאמי נפקא מינה למיפשט ולד מחזיר גרושתו והיכי איכא למיפשט מינה דלמא ולד מחזיר גרושתו יש לפסול מטעם טומאה דכתיב בה או משום תועבה ואי נמי בני יבמה לשוק פסולים יש להכשיר בני מחזיר גרושתו דהיא תועבה ואין בניה תועבין איכא למימר דאתא למידק דביבמה לשוק בניה תועבין וי"ל דאיהו לא מסקי אדעתייהו הכך דרשות ולא בעו אלא אי אמרינן ק"ו גבי יבמה לשוק או לא: **ונהג בו שני עשורין.** בירושלמי מפרש דהפרש מעשר שני ופדאו וחלק המעשר לעניים והמעות אכל בירושלים:

גמריה איסתפק ליה. הוה מצי למימר ולטעמיך היכי עביד כחומרי דמר וכחומרי דמר והכתיב (קהלת ג) הכסיל בחשך הולך דהכי פריך עלה בפ"ק דעירובין (דף ז.) ובפ"ק דר"ה (דף יד:): **וסיכך על גבי מטה ש"מ עשו.** מכאן משמע דמ"ד לא עשו אפי' היכא דב"ש לחומרא היו עושים כב"ה לקולא:

עירוב מקואות כשפופרת הנוד כו'. ות"ת והא תנן במס' טהרות (פ"ח מ"ט) ומייתי לה בריש פ"ב דגיטין (דף טז. ושם) הנטוק והקטפרס ומשקה טופח אינן חיבור לא לטומאה ולא לטהרה אבל טופח להטפיח חיבור ואמר ר"ת בעינן כשפופרת הנוד אבל במים הבאים תוך הנקב סגי בטופח להטפיח ואין נראה לר"י דתנן במס' מקואות בפ' שני (מ"ט) כותל שבין ב' מקואות שנסדק לשתי מצטרף לערב אין מצטרף עד שיהא במקום אחד כשפופרת הנוד רבי יהודה אומר חילוף הדברים נפרצו זה לתוך זה על רוס כקליפת השום על רוחבו כשפופרת הנוד משמע דלמעלה כשאין דבר מפסיק צריך שיהא לף על

מסורת הש"ס

ה) [בוספתא פ"ח], ב) גי' רש"ל תאב אני [וכ"ה בתוספתא], ג) עירובין ז. ר"ה יד., ד) סוכה כח., ה) מקואות פ"ד מ"ה ע"ש, ו) מגיגה כא: מקואות פ"ו מ"ז, ז) [לעיל ב:], ח) בס"א: מי המעיין והשוקת,

תורה אור השלם

1. דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבֹתֶיהָ שָׁלוֹם:
משלי ג יז

מוסף רש"י

שליקט אתרוג. פירות אילן אתרוג (ר"ה יד.) **כל האילן קרוי אתרוג** (ערובין ז.). **ונהג בו ב' עשורין.** מעשר שני כשנה שניה ומעשר עני כשנה שלישית, שהיתה שניה נכנסת לשלישית (ר"ה שם) שניה יוצאה ושלישית נכנסת הוא, שנה שניה לשמיטה מעשר ראשון ושני, והשלישית מעשר ראשון ומעשר עני (ערובין שם). **אחד כדברי ב"ש.** דאמרי באחד בשבט ראש השנה לאילן וכבר נכנסת שלישית (שם) שאמרו מתחדשה שנה וכבר נכנסת שלישית משחשיכה (ר"ה שם). **ואחד כדברי ב"ה.** האומרים אין מתחדשה שנה עד חמשה עשר בו (שם) דאמרי עד חמשה עשר בו אין הוי ראש השנה ועדיין שניה היא (ערובין שם). **עירובי מקואות.** מקוה חסר בצד מקוה שלם והלימוד ביניהן המחבלן (חגיגה כא:). **כשפופרת הנוד.** אם יש בראשו כשפופרת הנוד, בקנה שנותנין בפי הנוד של עור (שם). **כשתי אצבעות חוזרות למקומן.** שאדם יכול לגללן בתוך חללו ב' אצבעות לכל לד הוי עיגול (שם).

עין משפט נר מצוה

נט א מיי' פ"ח מהל' מקואות הלכה ו סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סי' רא סעיף מ וסעיף נב:

תוספות ישנים

ת"ש ר' טרפון אומר תאבני מתי תבא צרת הבת לידי ואשאנה אלמא עשו ב"ש כדבריהם. ומשני ואשאנה לאחריס כב"ה. והא תאבני קאמר [ופ"ה] ואין זה חדוש לעשות כב"ה דפשיטא דהלכה כב"ה בכל מקום. ולא נהירא דמאי פריך הלא אשמעינן חדוש להורות דלא כב"ש שהרי ר' טרפון מתלמידי ב"ש הוא. לכך נראה דגרסינן אפבא מ"ש תאבני מתי תבא צרת הבת לידי ואשאנה אלמא לא עשו וכו' ומשני אימא ואשאנה כב"ש [ופריך]. והא תאבני קאמר ואין זה חדוש לעשות כמו רבו ומשני לאפוקי מדר' יוחנן וכו': ונהג בו שני עשורין וא"ת והא אמרינן (קדושין נא.), המרבה במעשרות מעשרותיו מקולקלים משו' שהמעשר הוא טבל והכא נמי איכא טבל בגויהן. וי"ל דמפרש על תנאי ותומר אם זה מעשר עני הרי הוא לעניים ואם זה מעשר שני הרי הן מחוללין על מעות הללו והמעות יביאם לירושלים ויקנה מהן צרכי סעודה וכן יעשה משני העשורין ה):

ה) אינו מוכן דבעובה כסדר הזה בחד מעשר סגי וכ"מ בתוס' מאן דאם היתה ג' ואולי דע"ם נפל בכאן וי"ל וכן יעשה בכל שני עשורין ועדיין צ"ע.

תום' חד מקמאי

תנן התם במסכת מקואות פ"ד השוקת שבסלע אין ממלאין בה ואין מקדשים בה ואין מזין הימנה ואינה צריכה צמיד פתיל ואינה פוסלת את המקוה היתה כלי וחברתה בסיד ממלאין בה ומקדשין בה ומזין הימנה וצריכה צמיד פתיל ופוסלת את המקו' נקובה מלמטה או מן הצד אם אינה יכולה לקבל המים כל שהוא כשרה כמה יהא בנקב כשפופרת [הנוד]. תני אר"י בן בתירא מעשה בשוקת יהוא שהיתה בירושל' כתבתי משנה זו מפני שהיא בקצת פירושי ר"ש ז"ל על לא נכון:

אמר לי איני אוכל זיתים. מתוך פירוש הקונטרס משמע שהיה רבי יוחנן חושש שלא היה מקפיד ר' לדוק על מגע עם הארץ ואף על גב דרבי לדוק כהן הוה וגבדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה מ"מ היה חושש לפי שר' לדוק מתלמידי ב"ש הוה ולכך היה חושש ר' יוחנן שמא לא הקפיד ר' לדוק לשומרה בטהרה משום דבית שמאי אומרים אין לריך לנקוב ולר"י נראה דודאי ידע בי' ר' יוחנן שר' לדוק קנה חבית מעם הארץ:

צריכה לנקוב. פירש בקונטרס דמוהל של זיתים מכשיר והכי נמי תנן בהדיא בסמ" מכשירין (פ"ו מ"ה) מי חלב כחלב מוהל של זיתים כשמן וקשה בנסוף פרק קמא דשבת (ד' יז. ד"ה גוזרני) פירש הרב ר' יוסף דלכך לא גזרו על המסיקה משום דלא שייכא טעמא דבגירה גבי מסיקה דטעמא שמא יבלרו בקופות מזופפות לא שייך במסיקה דמוהל אין מכשיר וי"ל דיש ג' עניני מוהל דמוהל היולא על ידי המסיקה לכ"ע אינו מכשיר והיולא על ידי אילנא פירוש ע"י שמתחממים בכומר ויולא מהם מוהל פליגי בה (שבת דף קמד:) ר' יעקב ור"ש דר"ש מטהר ור' יעקב מטמא והאי דהכא שהחבית לריכה לינקב ל"ל דחשיב כההיא דנפיק ע"י עיקול בית הבד דמודה בה ר"ש כי היכי דלא תיקשי מב"ה לר"ש:

למאי נפקא מינ' למיפשט מחזיר גרושתו. קלת קשה דאמאי נקט ולד מחזיר גרושתו דהוה ליה למיפשט ולד יבמה גמורה לשוק לב"ה דקאי בה וי"ל לפי שפעם אחרת שאלו עליה לר' יהושע בסוף נדה (דף סט:) אנשי אלכסנדריא בת משולחת מהו להנהוה מי אמרינן ק"ו כו': **מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת.** ואי"ת היא גופה ילף דתתחלל גרושה מק"ו דאלמנה ובקונטרס פי' לתרומה דבי נשא לא מיפסלה כדאמרי' לקמן בפ' אלמנה (דף סט.) דאינה נפסלת בביאת חייבי לאוין אלא בזר אחלה מעיקרא הוא ולאפוקי מחזיר גרושתו ויבמה לשוק דלאו זר מעיקרא הוא וקשיא דנהי דמכי תהיה לאיש זר (ויקרא כב) לא מצינו למילף אלא ההוא זר אחלה מעיקרא מ"מ ילף בק"ו שתתחלל ובהחולץ (לקמן מד: מה.) נמי ילף חייבי כריתות מאלמנה וקאמרי' וכי תימא מה לאלמנה וכו' ה"נ כיון דבא עליה עשאה זונה ולמה לי טעם דעשאה זונה היא גופה ילף בק"ו שתתחלל ועוד דדחקינן לקמן בפרק אלמנה (דף סח. וסס) למדרש מקרא דעמוני ומואבי ומצרי ואדומי כולן פוסלין בביאתן תיפוק ליה מהאי ק"ו וגראה לפרש דמהאי ק"ו לא מצינן למילף שתתחלל דאין חילול אלא מאיסורי כהונה כדאמרי' בפ' עשרה יוחסין (קדושין דף עז: וסס) א) מהאי טעמא דישראל הבא על אחותו זונה משוי לה חללה לא משוי לה ואע"ג דלקמן ילף דמתחללת בביאת גר עמוני ומואבי ומצרי ואדומי כותי חלל נתין ממזר אף על גב דלא הויא איסור כהונה התם מקרא דרש לה אבל מק"ו ליכא למילף דלהכי אייתר ליה חללה לומר דלא ילפינן בק"ו ולענין בנה ודאי הוה בעי למילף מק"ו אבל פסול האשה דהיינו פסול חללות שהיתה כשרה ונתחללה לא ילפינן וא"ת נילף במה הלד מאלמנה וכותי ועבד או מאלמנה ומצרי ואדומי דבפ' עשרה יוחסין (שם עח. וסס) מוכח דילפינן במה הלד מאיסור כהונה דרבי יהודה ילף התם דגר פוסל בביאתו מחלל ומצרי כו' ומיהו יש לומר דדוקא ר"י אית ליה להאי סברא דילפינן במה הלד מאיסור כהונה אבל רבנן פליגי עליה דלית להו בת גר זכר כבת חלל זכר אבל קשיא לרבי יהודה למה לן קרא דגר עמוני ומואבי כו' דפוסלים בביאתם נילף במה הלד או מאלמנה או מחלל כותי ועבד דכי פרכת מה לחלל שכן איסור כהונה כותי ועבד יוכיחו מה לכותי ועבד דלא תפסי בה קידושין חלל יוכיח ° וי"ל דר"י סבר לה כר"ע וסבר נמי דיש ממזר מכותי ועבד והשתא לא שייך למילף מכותי ועבד כיון דהתם נמי הוי ממזר: בני

הרואה אומר לאפושי מיא הוא דקא עביד ת"ש דא"ר אלעזר בר צדוק כשהייתי לומד תורה אצל ר' יוחנן החורני ראיתי שהיה אוכל פת חריבה במלח בשני בצורת באתי והודעתי את אבא אמר לי הולך לו זיתים והולכתי לו ראה אותן שהן לחין אמר לי אין אני אוכל זיתים באתי והודעתי את אבא אמר לי לך ואמור לו חבית נקובה היתה אלא שסתמוה שמרים ותנן [6] חבית של זיתים מגולגלים בית שמאי אומרים אין צריכה לנקב ובית הלל אומרים [8] צריכה לנקב ומודים שאם ניקבה וסתמוה שמרים שהיא טהורה ואע"פ שתלמיד שמאי היה כל מעשיו לא עשה אלא כדברי ב"ה אי אמרת בשלמא עשו היינו רבותיה אלא אי אמרת לא עשו מאי רבותיה ת"ש שאלו את ר' יהושע צרת הבת מהו אמר להם מחלוקת ב"ש וב"ה והלכה כדברי מי אמר להם מפני מה אתם מכניסין ראשי בין שני הרים גדולים בין שתי מחלוקות גדולות בין ב"ש ובין ב"ה מתיירא אני שמא ירוצו גלגלתי אבל אני מעיד לכם על שתי משפחות גדולות שהיו בירושלים משפחת בית צבועים מבן עכמאי ומשפחת בית קופאי מבן מקושש שהם בני צרות ומהם כהנים גדולים ושמשו על גבי המזבח אי אמרת בשלמא עשו היינו דקאמר מתיירא אני אלא אי אמרת לא עשו אמאי קאמר מתיירא אני ונהי נמי דעשו מאי מתיירא אני הא [9] אמר ר' יהושע אין ממזר אלא מחייבי מיתות בית דין [10] נהי נמי דממזר לא הוי פגום מיהו הוי מק"ו מאלמנה [7] מה אלמנה שאין איסורה נוהג בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל כו' קבעו מיניה צרות וקפשיט [11] ליה בני צרות תרתי קא בעי מיניה צרות מאי ואם תמצי לומר צרות כבית הלל בני צרות [12] דבית הלל לב"ש מהו למאי נפקא מינה למיפשט ולד מחזיר גרושתו לבית הלל מי קאמרינן קל וחומר ומה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל אינו דין שבנה פגום או דלמא איכא למיפרך מה לאלמנה שהיא עצמה מתחללת ואמר להו צרות מתיירא אני בני

הרואה אומר כו'. ולא דמי לשתי תורות אבל היכא דדמי לאגודות אגודות לא עשו בית שמאי כדבריהם: **שהן לחין.** והוכשרו לקבל טומאה וכלי חרס טמא על גבי עם הארץ ושמא נגע בגב החבית **חבית היתה נקובה.** משוליה היתה נקובה כדי שילא משקה הזב מן הזיתים לחוץ וכיון דגלי דעתיה דלא ניחא ליה ביה לא מכשר: **אלא שסתמוה שמרים.** ולא ילאו מן המשקין לפיכך הן לחיים: **מגולגלים.** כמו בילה מגולגלת (עוקצין פ"ב מ"ו) דחוקין ועומדים בחבית: **אין לריכה לנקב.** דמוהל היולא מן הזיתים מי פירות הן ואין מכשירין: **לריכה לנקב.** שמוהל מכשיר כשמן (ב) [1] [ולריכה לנקוב] שילא המשקה לחוץ לגוויי דעתיה דלא ניחא ליה ביה: **ירוו.** כמו ותרך גלגלתו דאבימלך (שופטים ט) ל' ריליון: **שהן בני צרות.** שנשאו לשוק כב"ה: **ומהן כהנים גדולים וכו'.** לקמן פריך קא בעו מיניה צרות וקפשיט להו בני צרות דאפילו לב"ש פשיטא דכשרים דבני חייבי לאוין בעלמא מינהו: **היינו דקאמר מפיירא אני.** דמשוי להו ממזרים (ג) ולקטליה ליה: **הא א"ר יהושע.** לקמן בפ' החולץ (דף מט.) אין ממזר אלא מחייבי מיתות ב"ד ואפי' פשיטא ליה דהלכה כב"ה לא משוי להו ממזרים: **מאלמנה מה אלמנה לכה"ג שאין איסורה שוה בכל בנה פגום.** לכהונה דכתיב לא יחלל זרעו (ויקרא כא): **זו שאיסורה שוה.** בישראלים כבכהנים אינו דין שבנה פגום: **בני צרות דב"ש.** דחייבי לאוין מינהו מי הוו פגומין אליבא דב"ש: **למאי נפקא מינה.** מאחר שהלכה כב"ה: **למיפשט ולד מחזיר גרושתו.** משנשאת לאחר והחזירה וילדה לו בת אותה הבת מה היא לכהנים לב"ה ומבית שמאי בבני צרות נשמע לב"ה בבת מחזיר גרושתו דהוי נמי חייבי לאוין: **היא עצמה מתחללת.** שאם מת כהן גדול פסולה זו להדיוט או אם היתה בת כהן נפסלת מן התרומה דשייה חללה בביאתו דכתי' (שם) לא יחלל זרעו בעמיו [9] ועמיו היינו אחתו ומשמע דשניהם מתחללים האשה והזרע תאמר במחזיר גרושתו שאין מתחללת בביאה זו דאי לינשא לכהן כבר מיפסלה משעת גרושין ואי בתרומה דבי נשא לא מיפסלה כדאמרי' בפ' אלמנה לכה"ג (לקמן סט.) דאין נפסלת בביאת חייבי לאוין אלא בזר אחלה מעיקרא לאפוקי מחזיר גרושתו ויבמה לשוק דלאו זר מעיקרא הוא. ולעיל גבי חייבי כריתות בני צרות דבית שמאי דלא פרכינן מה לאלמנה לכהן גדול שכן היא עצמה מתחללת התם נמי כיון דנבעלה לחייבי כריתות עשאה זונה ומתרומה דבי נשא מיפסלה כדאמרינן בפ' אלמנה לכה"ג [שם סח:] ולהנשא לכהן נמי מיפסלה כדתנן במתניתין (דף יג:) נתייבמו ב"ה פוסלים: **לרום מפיירא אני.** לומר הלכה כדברי מי דמשוי להו לצרות [10] דבית שמאי בני חייבי כריתות: בני

עין משפט נר מצוה

ס א מיי' פי"ח מהל' טומאת אוכלין הל' ז:

תוספות ישנים

א) וא"ת כי קאמר לקמן (מה.) גבי עובד כוכבים ועבד ומה אלמנה וכו'. לימא גר עמוני שבא על בת ישראל יוכיח. שאיסורן שוה בכל ואין בהו פגומה לר' יוחנן דאמר התם (לקמן עז.) בהו כשרה לכהונה. וי"ל לרשב"ג דאמר התם (לקמן סט.) [דגר עמוני אין] פוסל אשה בביאתו משום דכל שאתה נושא בהו אתה נושא אלמנתו ניחא דליכא למימר הכא גר עמוני יוכיח דאיכא למימר מה לגר עמוני שאין פוסל אשה בביאתו וגם ליכא למימר מגרי (רשבון) [שני] יוכיח דשאני מגרי (רשבון) [שני] דליכא רק עשה. וא"ת מאי האי דקאמר הכא למפשט ולד מחזיר גרושתו הלא אין לדמות ולד יבמה לולד מחזיר גרושתו דבולד מחזיר גרושתו גלי קרא היא תועבה ואין בביה תועבין (לקמן מד:) אבל ולד יבמה דלא כתיב בה מיעוטא אימא מק"ו דהוי פגום. וי"ל דאם איתא דולד מחזיר גרושתו כשר משום דגלי קרא מעטה גם גבי ולד יבמה לשוק יש לנו לומר דכשר דלא מלינו למימר דפגום הוי מק"ו דאלמנה דאיכא למימר מחזיר גרושתו יוכיח דאיסור שאור בכל הוא ואין בה פגום:

מסורת הש"ס

א) עדיות פ"ד מ"ו, ב) לקמן מט., ג) [לקמן מד:], ד) [לקמן מד: מה. מה סט:], ה) [לה"ן], ו) וט"ה נקבו כדי שילא רש"ל, ז) בס"א: לבני צרות,

גליון הש"ס

רש"י ד"ה היא עצמה מתחללת וכו'. ועמיו היינו אשתו. עי' לקמן דף סט ע"א ברש"י ד"ה מקום זרעו: תוס' ד"ה מה לאלמנה וכו' וי"ל דד"ה ס"ל כר"ע. עי' לקמן ד' מז ע"א תד"ה נתמן:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דב"ה לב"ש מהו. נ"ב ע"ל פ' האשה רבה דף ל"ב בתוס' ד"ה אבל תחמיס: (ב) רש"י ד"ה צריכה וכו' כשמן ומשום הכי נקבו שילא המשקה: (ג) ד"ה היינו וכו' ממזרים וקטליה ליה:

מוסף רש"י

שהיא עצמה מתחללת. משמיטת לכהן גדול מתחללת, שאם מת אחורה להנשא להדיוט ואם היתה בהנת נפסלת מן התרומה בביאתו דכתיב לא יחלל זרעו בעמיו ועמיו זו אשתו (נדה סט:) או: דכתיב לא יחלל זרעו, ולא כתיב ולא יחל, ומשמע ב' חילולים אחד לה ואחד לזרעו (לקמן מד:).